

УДК 32.327

DOI <https://doi.org/10.30970/PPS.2025.60.54>

ЯДЕРНЕ РОЗЗБРОЄННЯ КОРЕЙСЬКОГО ПІВОСТРОВА В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Леонід Чупрій

*Державний податковий університет,
факультет соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації,
кафедра психології, педагогіки та суспільних дисциплін
вул. Університетська, 31, 08205, м. Ірпінь, Київська область, Україна*

Олена Готра

*Державний податковий університет,
факультет соціально-гуманітарних технологій, спорту та реабілітації,
кафедра психології, педагогіки та суспільних дисциплін
вул. Університетська, 31, 08205, м. Ірпінь, Київська область, Україна*

В статті розглядаються перспективи денуклеаризації Корейського півострова в умовах глобалізації та посилення сучасних геополітичних викликів. Зазначається, що проблема денуклеаризації Корейського півострова бере свій початок з 1958 року, коли Сполучені Штати Америки розмістили ядерну зброю на території Південної Кореї. Вказується, що створення ядерної програми КНДР розпочалося після завершення Корейської війни. У 1956 році між Радянським Союзом і Північною Кореєю було підписано угоду про співпрацю у сфері розвитку ядерної енергетики, яка стала відправною точкою у становленні північнокорейської ядерної програми. Аналізуються ядерний потенціал КНДР, де зазначається, що проблема не обмежується лише наявністю ядерних боєприпасів. Рівень загрози суттєво підвищується через здатність Північної Кореї доставляти ці боєприпаси до цілей за допомогою ракетних технологій. Вона стала однією з перших країн Азійсько-Тихоокеанського регіону, яка розпочала розробку таких технологій, і наразі володіє спроможністю самостійно виготовляти міжконтинентальні балістичні ракети. Вказується, що Південна Корея на даний момент не володіє спроможністю до самостійного виробництва космічних чи міжконтинентальних ракет, що суттєво обмежує її стратегічний потенціал у цьому контексті. Підкреслюється, що питання денуклеаризації сьогодні не на часі, що пояснюється трансформацією світової системи безпеки та негативним прикладом певних країн, зокрема України. Остання, як і Корейський півострів, перебуває на геополітично важливій території, що є зоною перетину інтересів великих держав. Її приклад свідчить: якщо держава не може гарантувати собі безпеку самостійно, вона має шукати союзів з потужними міжнародними акторами чи посилювати власні збройні сили. Так членство України в НАТО, ймовірно, могли б стримати Росію від агресивних дій. Щодо Будапештського меморандуму, то на думку більшості експертів, його слід трансформувати в юридично зобов'язальний договір із чітко прописаними механізмами його реалізації.

Ключові слова: денуклеаризація, ядерна зброя, виклики, Корейський півострів, світова система безпеки, Україна.

Постановка проблеми та обґрунтування актуальності її розв'язання. У XXI столітті домінуючою тенденцією міжнародного політичного розвитку стає посилення глобалізаційних процесів. Глобалізація як явище комплексне, системне, становить суперечливий соціальний процес, причиною якого є переплетення процесів і тенденцій різної природи і різного значення, що і надає глобалізації характеру явища комплексного і ще не роз-

критого. В останні роки термін «глобалізація» все частіше використовується в засобах масової інформації, ставши ключовим в економічній і політичній теорії та практиці, і створивши багате підґрунтя для численних академічних дебатов.

Аналізуючи процес глобалізації у сфері політики, що стає домінантною концепцією в суспільних науках на межі XX–XXI ст., слід констатувати, що він породив абсолютно різні оцінки перспектив подальшого розвитку національних держав, позбавивши колишньої стрункості футурологічні побудови і моделі неминучого настання кінця епохи національної держави і формування єдиної світової цивілізації. Основним питанням, навколо якого сьогодні в політико-правовій науці розгортаються серйозні дискусії, стає питання про роль і місце національної держави в умовах політичної глобалізації. Поява нових суб'єктів світової політики – від міжнародної громадської думки і неурядових організацій до транснаціональних рухів і наднаціональних структур, розвиток системи міждержавних інститутів і міжнародного права, зникнення традиційних кордонів у сфері інформаційного і культурного обміну, поширення уніфікованої масової культури й етики – усе це знайшло відображення в ідеї «розмивання» або «ерозії» суверенітету, що є однією з головних проблем сучасної політології.

В той же час активізуються і процеси регіоналізації. Регіони світу дедалі активніше заявляють про себе, зміцнюючи свій політичний і економічний потенціал. Слід відзначити, що в умовах зростаючої глобалізації відбувається трансформація структури світової політичної системи. Цей процес зумовлений зростанням впливу міжнародних та наднаціональних утворень, на тлі чого роль національної держави поступово знижується. Відтак зростає інтерес до вивчення сучасної системи міжнародних відносин як важливої складової глобальної динаміки та дослідження процесів регіоналізації. В даному контексті важливо дослідити Північно-Східну Азію, яка досить активно впливає на процеси в Тихоокеанському регіоні. Одними із ключових країн даного регіону є Південна та Північна Корея. Остання має ядерну зброю, яка посилює напругу в даному регіоні. Відтак актуалізується питання денуклеаризації даного регіону. Слід згадати, що ще за минулої своєї каденції Президент США Д.Трамп намагався домовитися про денуклеаризацію Корейського півострова, але після декількох зустрічей між очільниками США та Північної Кореї це питання звелось до проголошення певних декларацій, які так і не переросли в реальні дії.

Дослідження питання ядерного роззброєння та гарантій безпеки є надзвичайно актуальним і в контексті вирішення регіональних конфліктів, зокрема в Південній Азії, де вже тривалий час зберігається напруженість між Індією та Пакистаном. Особливо загострилася ситуація після терористичного акту в 2019 році, внаслідок якого загинуло кілька десятків індійських військовослужбовців. Ця подія призвела до збройного інциденту на кордоні між двома країнами.

У відповідь на ескалацію конфлікту прем'єр-міністр Пакистану Імран Хан заявив про повну бойову готовність пакистанських збройних сил до будь-якого розвитку подій. Водночас він не виключив можливості застосування ядерної зброї у разі подальшого загострення ситуації, хоча й наголосив, що Пакистан ніколи не буде ініціатором її використання. У 2025 році після вбивства індійських туристів в спільному штаті Джамі Кашмірі ситуація знову загострилася.

Слід також згадати, що останнім часом Д. Трамп жорсто вимагає від Ірану припинення ядерної програми, погрожуючи навіть завданням ракетних ударів по ядерних об'єктах Ірану. Відтак питання денуклеаризації є достатньо актуальним у сучасному світі, який постійно змінюється.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням дослідження особливостей глобалізації, проблем міжнародної безпеки та регіональних конфліктів присвячені праці вітчизняних та зарубіжних науковців зокрема Т. Андрущенко, В. Беренса, П. Гай-Нижника, Д. Гелда, Л. Губського, М. Дорошка, Джон Дінг Йонга, Кім Хак Джуна, В. Копійки, І. Кресіної, М. Косолапова, О. Коппель, В. Крушинського, В. Кувалдіна, Лі Кю Хва, Є. Магди, В. Манжолі, Е. МакГрю, Д. Медоуза, В. Михайлова, Д. Мусієнка, О. Неклесси, Г. Перепелиці, А. Печечей, Р. Робертсона, Дж. Сороса, Дж. Стігліца, В. Толстих, Г. Удовенка, О. Чумакова, Ю. Яковця та ін. Дослідженням питань ядерної безпеки та денуклеаризації займалися такі науковці як В. Горбулін, С. Галака, Кан Ден Сік, О. Луговський, О. Попович, П. Сіновець та інші.

Мета статті: дослідити перспективи ядерного розброєння Корейського півострова в умовах глобалізації.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо як розгорталася ядерна проблема на Корейському півострові. Як ми знаємо, ядерну зброю має не тільки Північна Корея а деякий час мала й Південна Корея.

Проблема денуклеаризації Корейського півострова бере свій початок з 1958 року, коли Сполучені Штати Америки розмістили ядерну зброю на території Південної Кореї. До 1967 року потужність американського ядерного арсеналу на півострові досягла свого максимуму. Водночас у наступні десятиліття, особливо до середини 1980-х років, цей арсенал був суттєво скорочений. Нарешті, у 1991 році президент США Джордж Буш-старший оголосив про повне виведення ядерної зброї з Південної Кореї в межах ширшої стратегії ядерного розброєння після завершення холодної війни.

Водночас у середині 1970-х років у Південній Кореї активно розвивалася власна ядерна програма. Ініціатива з розробки ядерної зброї виникла в умовах загострення міжкорейських відносин, а також через занепокоєння, викликане намірами США скоротити, а згодом і повністю вивести свій військовий контингент з Південної Кореї. У цих умовах Сеул прагнув до зміцнення власної стратегічної автономії та посилення національної безпеки [1, с. 34].

Однак розробка південнокорейської ядерної програми була припинена під тиском з боку Вашингтона. У відповідь Південна Корея отримала політичні та військові гарантії безпеки, які передбачали захист з боку США у разі можливого збройного нападу з боку КНДР. Цей компроміс став ключовим чинником стабілізації ситуації на Корейському півострові у той період і водночас заклав основу для подальших переговорів щодо денуклеаризації регіону [2, с. 13].

Що стосується Корейської Народно-Демократичної Республіки (КНДР), то її прагнення до створення власної ядерної програми зародилося невдовзі після завершення Корейської війни 1950–1953 років. У 1956 році між Радянським Союзом і Північною Кореєю було підписано угоду про співпрацю у сфері розвитку ядерної енергетики, яка стала відправною точкою у становленні північнокорейської ядерної програми.

Аналіз ядерної програми Північної Кореї засвідчує її послідовний, системний характер, що бере початок ще в середині 1950-х років. У березні 1955 року на загальних зборах Національної академії наук КНДР було ухвалено рішення про створення «Науково-дослідного інституту атомної та ядерної фізики». Цей крок ознаменував початок цілеспрямованого розвитку національної ядерної програми.

Вже наступного року, у березні 1956 року, між Радянським Союзом і Північною Кореєю було укладено угоду про співпрацю в галузі мирного використання ядерної енергії. У межах цієї співпраці кілька сотень північнокорейських науковців пройшли навчання

в СРСР, що дозволило КНДР розпочати накопичення інституційного й технологічного потенціалу у сфері ядерної енергетики.

У червні 1963 року в Йонбені було введено в експлуатацію перший дослідницький ядерний реактор радянського виробництва ІРТ-2000 потужністю 2 МВт. На основі цього реактора Північна Корея поступово почала розбудовувати власні ядерні потужності.

Упродовж 1970-х років країна продовжила нарощування науково-технологічного потенціалу. У березні 1974 року був прийнятий «Закон про ядерну енергетику», а вже у вересні того ж року КНДР приєдналася до Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ), що надало їй офіційний доступ до міжнародної системи обігу ядерних матеріалів і технологій [4, с. 27].

У другій половині 1970-х років у центрі ядерних досліджень у Йонбені було розпочато будівництво нового ядерного реактора потужністю 5 МВт, призначеного для виробництва плутонію. У січні 1985 року цей реактор було введено в експлуатацію, що стало черговим кроком на шляху до створення повноцінної ядерної інфраструктури.

До кінця 1980-х років Північна Корея завершила спорудження ще потужнішого реактора на 50 МВт, а також заснувала підприємства з виробництва ядерного палива і з переробки відпрацьованого ядерного матеріалу. Таким чином, країна створила практично повний замкнутий цикл виробництва ядерних матеріалів, що стало основою для подальших ядерних випробувань та поступового входження до неофіційного «ядерного клубу» [5, с. 37].

Незважаючи на протести з боку міжнародної спільноти, зокрема Організації Об'єднаних Націй, 9 жовтня 2006 року КНДР провела перше випробування ядерної зброї. Таким чином, вона стала дев'ятою країною у світі, що фактично володіє ядерним потенціалом. На сьогоднішній день офіційний статус ядерних держав мають п'ять країн – США, Російська Федерація, Китай, Велика Британія та Франція. Водночас Індія, Пакистан та Ізраїль також володіють ядерною зброєю, хоча формально не входять до офіційного «ядерного клубу». Крім того, існують підозри щодо наявності або розробки ядерної зброї в Ірані. За даними Міжнародного агентства з атомної енергії (МАГАТЕ), близько 20–30 країн здійснюють дослідження у сфері ядерних технологій, які потенційно можуть бути використані для створення ядерної зброї.

Досліджуючи безпекові аспекти даної проблеми слід зазначити, що північнокорейська ядерна програма розглядається як пряма загроза не лише для Південної Кореї та Японії, але й як серйозний дестабілізаційний чинник для всього регіону Північно-Східної Азії та глобальної системи міжнародної безпеки. Її існування є також порушенням умов Договору про нерозповсюдження ядерної зброї (ДНЯЗ), учасником якого КНДР раніше була. Окрім того, міжнародне співтовариство висловлює занепокоєння можливістю експорту Північною Кореєю ядерних технологій до третіх країн [2, с. 13].

Аналізуючи ядерний потенціал КНДР, варто зазначити, що проблема не обмежується лише наявністю ядерних боєприпасів. Рівень загрози суттєво підвищується через здатність Північної Кореї доставляти ці боєприпаси до цілей за допомогою ракетних технологій. Вона стала однією з перших країн Азіатсько-Тихоокеанського регіону, яка розпочала розробку таких технологій, і наразі володіє спроможністю самостійно виготовляти міжконтинентальні балістичні ракети.

За різними оцінками, Північна Корея має понад тисячу ракет різних класів, включаючи міжконтинентальні, а також близько двохсот пускових установок. За даними американських і південнокорейських фахівців, радіус дії балістичної ракети типу «Інха-3» становить близько 10 000 кілометрів, а в разі зменшення ваги боєголовки – може досягати й 13 000 км, що дозволяє уразити цілі на материковій частині США [5, с. 37].

На відміну від Північної Кореї, Південна Корея на даний момент не володіє спроможністю до самостійного виробництва космічних чи міжконтинентальних ракет, що суттєво обмежує її стратегічний потенціал у цьому контексті [6].

Останнім часом Північна Корея тільки посилює свою активність у ядерній сфері. Так 25 січня 2025 року КНДР провела випробувальний запуск стратегічної крилатої керованої ракети, який здійснювався з-під води у морі. Ракета пролетіла близько 1500 км і влучила у ціль. У відповідь на це Південна Корея провела військове навчання із запуском у бік Жовтого моря балістичної ракети «Хенму-2» (Hyunmoo-II)[7]. Відтак питання денуклеаризації поки що не на часі і напевно чи постане у найближчі перспективи, оскільки у світі, який постійно змінюється і в якому загрози тільки посилюються, навпаки деякі країни почали замислюватися над можливістю виробництва ядерної зброї, щоб забезпечити свою безпеку, оскільки міжнародні гарантії безпеки, особливо в умовах коли президент США Д. Трамп намагається переформатувати світову систему безпеки, практично відмовляючись захищати своїх союзників зокрема з Євросоюзу, якщо вони не будуть фінансувати НАТО у потрібному обсязі. В цих умовах кожна країна повинна покладатися тільки на свої власні сили чи на допомогу найближчих союзників.

В даному контексті слід згадати український досвід, який особливо наочно продемонстрував межі ефективності міжнародних гарантій безпеки, включаючи Будапештський меморандум, і показав реальну слабкість міжнародних інституцій перед обличчям збройної агресії.

Після розпаду Радянського Союзу у 1991 році Україна успадкувала один з найбільших ядерних арсеналів у світі, який включав понад дві тисячі одиниць ядерної зброї. Проте у 1994 році вона відмовилася від цього потенціалу в обмін на гарантії безпеки, закріплені в Будапештському меморандумі, підписаному США, Росією та Великою Британією. Як зауважують П.П. Гай-Нижник і Л.В. Чупрій, меморандум носив декларативний характер і не передбачав чітких зобов'язань країн-гарантів, що було серйозною прорахунком української дипломатії, яка перебувала в полоні ілюзій про початок нової епохи в міжнародних відносинах [3, с. 475].

У 2014 Росія, порушуючи Будапештський меморандум та інші норми міжнародного права, злочинно анексувала Крим і вторглася у східні регіони. Україна опинилася без належної підтримки в період анексії Криму: країни Заходу обмежилися дипломатичними заявами та стриманими закликами, не вдаючись до активних дій. США лише з часом почали посилювати санкційний тиск на Росію, тоді як НАТО не наважилось на рішучі кроки, остерігаючись можливої ескалації, особливо в регіоні Балтії. Водночас Україна, яка добровільно відмовилася від ядерного арсеналу в обмін на гарантії безпеки згідно з Будапештським меморандумом, фактично залишилася беззахисною перед агресією. Тільки після повномасштабного російського вторгнення у 2022 року західні країни почали надавати фінансову і військову допомогу, хоча й з певними затримками.

Щодо міжнародних організацій то ООН обмежилися лише декларативним засудженням дій Росії, не реалізуючи жодних ефективних механізмів впливу. Це засвідчує що на сучасному етапі не існує універсального захисту для слабких держав перед агресією сильніших. Отже, проблема збереження суверенітету і національної безпеки малих країн, розташованих у стратегічно важливих регіонах, залишається надзвичайно актуальною. На жаль, у міжнародній практиці досі домінують ті самі принципи, які діяли в попередні історичні епохи: геополітичні реалії визначають долю держав набагато сильніше, ніж міжнародне право чи моральні принципи.

Показовим прикладом впливу великих держав на долю менших є ситуація навколо Корейського півострова та Філіппін, які стали об'єктами геополітичних домовленостей

між США та Японією після підписання у 1905 році угоди Кацури-Тафта. У подальшому, після завершення Другої світової війни, Корейський півострів був поділений по 38-й паралелі між США та СРСР, що стало передумовою для тривалого конфлікту на півострові. Цей приклад демонструє, як зовнішньополітичні інтереси великих держав часто визначають майбутнє менших країн, обмежуючи їхню суверенну волю.

Деякі дослідники порівнюють досвід України та країн Корейського півострова, хоча у сфері безпеки спостерігаються суттєві відмінності між Україною та Кореєю. Зокрема, Північна Корея, на відміну від України, володіє ракетно-ядерним потенціалом, що є важливим чинником стримування зовнішніх загроз. Південна Корея, у свою чергу, забезпечує свою безпеку завдяки стратегічному військовому союзу зі Сполученими Штатами Америки. Таким чином, не зважаючи на те, що Україна, КНДР і Республіка Корея розташовані на геополітично важливих територіях і оточені впливовими державами, лише дві останні мають реальні механізми захисту своєї державності.

Фактичне порушення Росією умов Будапештського меморандуму у 2014 році, зокрема через анексію Криму, засвідчило неспроможність наданих гарантій забезпечити територіальну цілісність і безпеку України. Як зазначив американський дипломат С. Пайфер, меморандум з самого початку розглядався радше як політична угода, що містить запевнення, а не юридично обов'язкові військові гарантії [8, с. 671].

Питання про те, чи здатні США або будь-яка інша країна реально захищати слабші держави – дуже складне і політично чутливе. Проте після заяв Д. Трампа про те, що європейські країни повинні самі забезпечувати свій захист, а США нічого їм не гарантує, весь світ зрозумів, що існуюча до цього міжнародна система безпеки розпадається і кожна країна чи регіон світу повинні самі замислюватимся над своєю безпекою.

Щодо інших країн, то більшість держав, навіть дуже впливових, уникають відкритого протистояння з ядерними чи агресивними силами типу Росії. Німеччина, Франція, Китай – діють обережно, намагаючись уникнути прямої конфронтації. Тобто глобальний «поліцейський», який би був морально і військово зобов'язаний зупиняти несправедливість будь-де, – по суті, не існує.

Цей досвід боляче, але чітко вказує на два висновки:

Ніколи не варто повністю покладатися лише на зовнішні гарантії безпеки.

Єдина реальна гарантія – це сильна армія, розвинуте громадянське суспільство, міжнародна коаліція підтримки і стратегічне мислення.

Деякі аналітики припускають, що потенційним гарантом безпеки у світі міг би виступити Китай. Проте на сьогодні відсутні приклади, коли ця країна брала на себе роль активного захисника слабших держав. Водночас ні Організація Об'єднаних Націй, ні Європейський Союз не виконують цієї функції у повній мірі. Це породжує питання щодо реальної ролі світових лідерів і їхньої здатності гарантувати мир і стабільність у глобальному вимірі.

Таким чином, Україна, яка добровільно підтримала глобальну ініціативу з денуклеаризації, опинилася у вкрай вразливому становищі – ослаблена, частково окупована державою, яка раніше визнавалася нею як стратегічний партнер. Це є прикритим, але показовим проявом реального, жорсткого стану сучасного світового порядку, де міжнародні обіцянки без належного юридичного та силового підкріплення виявляються недостатніми.

Ситуація України наочно демонструє, чому низка менших і слабших держав не виявляють готовності відмовлятися від ядерного озброєння. Більше того, деякі країни, що володіють науковим і технічним потенціалом, розглядають можливість створення власного ядерного арсеналу. За свідченнями численних дослідників, Південна Корея та Японія перебувають на межі володіння відповідними технологіями.

Приклад України, яка зазнала збройної агресії з боку Російської Федерації – одного з підписантів Будапештського меморандуму, – а також відносна пасивність Заходу та нейтральна позиція Китаю, лише підтверджують тезу про відсутність ефективної системи захисту для малих держав у сучасному міжнародному середовищі. Світові лідери нерідко демонструють безвідповідальність у питаннях забезпечення безпеки тих країн, що не мають власного потужного оборонного потенціалу.

Висновки та рекомендації. Підсумовуючи, слід зазначити, що питання денуклеаризації сьогодні не на часі, що пояснюється трансформацією світової системи безпеки та негативним прикладом певних країн, зокрема України. Остання, як і Корейський півострів, перебуває на геополітично важливій території, що є зоною перетину інтересів великих держав. Її приклад свідчить: якщо держава не може гарантувати собі безпеку самостійно, вона має шукати союзів з потужними міжнародними акторами. Членство України в НАТО, ймовірно, могли б стримати Росію від агресивних дій. Щодо Будапештського меморандуму, то на думку більшості експертів, його слід трансформувати в юридично зобов'язальний договір із чітко прописаними механізмами його реалізації. Альтернативно, Україна могла б укласти двосторонні угоди про гарантії безпеки за прикладом договорів, які США підписали з Ізраїлем, Республікою Корея та Японією.

Беручи до уваги приклад України, яка добровільно відмовилася від понад 2000 одиниць ядерної зброї в обмін на неформальні гарантії безпеки, навряд чи можна очікувати, що такі держави, як Північна Корея чи інші потенційні ядерні держави, виявлять готовність наслідувати її приклад у питаннях роззброєння.

Список використаної літератури

1. Богатуров А. Д. Азійський устрій світової стабільності. *Міжнародне життя*. 1993. № 2. С. 34–46.
2. Джон Дінг Йонг. Вибір зовнішньополітичного курсу РК незалежного від впливу великих держав. Тхоніль Шіде (統一時代). *Епоха воз'єднання*. Сеул, 2014. Випуск 99. С. 13 (корейською мовою).
3. Гай-Нижник П. П., Чупрій Л. В. Формування загальнонаціональної ідентичності українців в контексті сучасних викликів. *Гілея: науковий вісник*. 2015. Вип. 101. С. 474–481. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/gileya_2015_101_128
4. Кан Ден Сік. Мирне перетворення СВА та об'єднання Корейського півострова. *Гілея*. Київ, 2017. Вип. 118. С. 26–34.
5. Кан Ден Сік. Регіональна роль КНДР у СВА. *Гілея*. Київ, 2016. Вип. 114. С. 35–42.
6. Кім Г. М. Об'єднання Кореї неминуче. Сеул, UKGO. 2014. С. 121–122 (корейською мовою).
7. Північна Корея провела випробування стратегічної крилатої ракети. URL: <https://glavcom.ua/world/observe/pivnichna-koreja-provela-viprobuvannjatrategichnoji-krilatoji-raketi-1042136.html>
8. Чупрій Л. В., Кан Ден Сік. Особливості вирішення регіональних конфліктів у контексті сучасних викликів: досвід України, Сирії та країн Корейського півострову. *Україна дипломатична*. № 19. 2018. С. 671–687.

NUCLEAR DISARMAMENT OF THE KOREAN PENINSULA IN THE CONTEXT OF GLOBALIZATION

Leonid Chupriy

State Tax University,

Department of Psychology, Pedagogy and Social Disciplines

Universytetska str., 31, 08205, Irpin, Kyiv region, Ukraine

Olena Gotra

State Tax University,

Department of Psychology, Pedagogy and Social Disciplines

Universytetska str., 31, 08205, Irpin, Kyiv region, Ukraine

The article examines the prospects for the denuclearization of the Korean Peninsula in the context of globalization and the intensification of modern geopolitical challenges. It is noted that the problem of denuclearization of the Korean Peninsula dates back to 1958, when the United States of America deployed nuclear weapons on the territory of South Korea. It is indicated that the creation of the DPRK nuclear program began after the end of the Korean War. In 1956, an agreement was signed between the Soviet Union and North Korea on cooperation in the field of nuclear energy development, which became the starting point in the formation of the North Korean nuclear program. The nuclear potential of the DPRK is highlighted, where it is noted that the problem is not limited to the presence of nuclear munitions. The level of threat is significantly increased due to North Korea's ability to deliver these munitions to targets using missile technology. It became one of the first countries in the Asia-Pacific region to begin developing such technologies, and now has the ability to independently manufacture intercontinental ballistic missiles. It is indicated that South Korea currently does not have the ability to independently produce space or intercontinental missiles, which significantly limits its strategic potential in this context. It is emphasized that the issue of denuclearization is not timely today, which is explained by the transformation of the global security system and the negative example of certain countries, in particular Ukraine. The latter, like the Korean Peninsula, is located in a geopolitically important territory, which is a zone of intersection of the interests of major powers. Its example shows: if a state cannot guarantee its security on its own, it must seek alliances with powerful international actors or strengthen its own armed forces. Thus, Ukraine's membership in NATO could probably deter Russia from aggressive actions. As for the Budapest Memorandum, most experts believe that it should be transformed into a legally binding agreement with clearly defined mechanisms for its implementation.

Key words: denuclearization, nuclear weapons, challenges, Korean Peninsula, global security system, Ukraine.